

УДК 316.2

А. Фітісова, асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ПРО "СВОЄ", АБО ХОЧЕШ ПРОЧИТАТИ ЦІКАВИЙ ЖУРНАЛ ПРО СОЦІОЛОГІЮ – НАПИШИ ЙОГО!

"СВОЄ" – це оригінальне соціологічне видання, історія якого починається в 2010 році, коли декілька студентів другого курсу бакалаврату заснували студентську газету факультету соціології КНУ ім. Тараса Шевченка. Історія видання – довга, повна інтриг, тому короткий перелік назв і людей, якими послугувувалася блискуча ідея – створити настільки своєрідний, ні на що не схожий ресурс, я залишу в примітках¹. Перший "червоний" випуск видання "СВОЄ" в статусі всеукраїнського студентського соціологічного часопису вийшов у новорічну ніч 2015 року. У передмові до цього випуску редактор Михайло Слуквін сформулював місію "СВОЄ" так: "утвердити нове у просторі соціогуманітарної думки". На це формулювання ми радо орієнтуємося і зараз.

Загальна концепція "СВОЄ" міститься у назві – це *всеукраїнське студентське соціологічне* видання. Так склалося історично, що редколегія об'єднала київських соціологів, проте тісний світ швидкісного інтернету дозволяє нам тісно співпрацювати з авторами й інших міст України. Готуючи чергове число, ми оголошуємо про збір матеріалів на своїх сторінках в соціальних мережах, таким чином кожен, незалежно від місцезнаходження, може долучитися до роботи над "СВОЄ", надіславши в редакцію свій текст та (або) ілюстрації. Журнал виходить як в електронному, так і друкованому вигляді. Менша частина накладу поширюється під час презентацій, більша частина – шляхом безкоштовної поштової підписки для охочих з усієї України. "СВОЄ" – це *студентське*, в широкому (світовому) значенні, видання. Ми орієнтуємося як на студентів, так і на старших колеги. І нарешті, "СВОЄ" – це *соціологічне* видання. Оскільки під дахом соціології сьогодні зібралось чимало різних тематичних напрямків і занять, тут є сенс прояснити наші орієнтації.

Є три тематичні царини, писати про які нам цікаво: це соціологія в її освітньому, науковому та прикладному вимірах. Найбільш цікаве завдання для нас зараз – це експериментувати одразу з трьома царинами. Як вони співвідносяться? Хто задає ритм? Як перетинаються ці три професійні спільноти? Або взагалі, наскільки сформованими є професійні спільноти всередині цих світів? Ці окремі питання зрештою зводяться до загальної тематики про соціологію як "професію і як покликання", як "бойове мистецтво", "голос суспільства", "художню літературу", зрештою "як вона є і як її немає". Крім того, ми пишемо на теми, що стосуються більш конкретних питань всередині цих трьох царин: про конкретні епізоди зі студентського та професійного життя. В даному випадку наша задача полягає в тому, щоб зробити аргументи різних сторін, що беруть участь у цих епізодах, видимими, відчутними та впливовими для всіх гравців на полі.

У нас є постійні рубрики: переклади сучасних текстів відомих соціологів, рецензії на нові книжки та інтерв'ю з випускниками та випускницями спеціальності "соціологія". Остання рубрика, судячи зі статистики інтернет-переглядів, є найбільш привабливою для читацької аудиторії. Кожне таке інтерв'ю – це тривала розмова з "живим" соціологом про біографічні обставини, пов'язані з вибором спеціальності, змінами інтересів, впливом на це викладачів, текстів, самих соціальних контекстів, а також розмова про подальші життєві траєкторії.

Що ж до перекладів та рецензій, то це не менш важливий компонент нашої роботи на шляху до "утворення нового". Окрім просвітницької мети, публікація перекладів важлива з точки зору утвердження соціології як світової, а не лише національної практики. Ми звикли, що Пітер Берґер – це один з авторів кишенькової біблії теоретика "Соціальне конструювання реальності", але книжка була написана у 1967 році, а Пітер Берґер – досі живий і займається соціологією. На диво всім локальним кліше, Берґер займається зовсім не феноменологією, а соціологією релігії. Ми вперше переклали Брюно Латура українською мовою, це текст його публічної лекції "Про деякі емоційні наслідки капіталізму". І мабуть, не так важливо, що ми зробили це вперше, як важливо сказати, про що ця лекція. Це нова, незвична іще для українського ока концептуальна рамка, за допомогою якої можна досліджувати "капіталізм". Зараз ми перекладаємо відомого спеціаліста у веб-аналітиці Авінаша Кошика, сподіваючись на те, що і цей текст стане важливим приводом для подальших дискусій серед українських соціологів "at work".

"Утверджувати нове" неможливо в ситуації відсутності умов і самої комунікації між соціологами. За джерела студентських аудиторій, захистом курсових і дипломних, комунікація, як правило, припиняється, доводячи цим, що вона є швидше вимушеною обставинами, ніж спонукана інтересом. Можливо, це досить зухвало звучить з мого боку, але серед соціологів, котрі уже не є студентами, також нечасто почуєш серйозну дискусію. Позиції в обговореннях часто прив'язані або до власного авторитету, або до "богів" кланів, які представляють ці позиції, і рідко коли – до аргументів. Будь-який діалог перестає бути діалогом, якщо співрозмовники не беруть до уваги аргументи один одного. Одним із завдань руху "СВОЄ" полягає в тому, щоб сприяти формуванню професійного діалогу: плекати інтерес до професійних обговорень, формувати культуру аргументованої критики та аргументованої відповіді на критику. Виходячи саме з таких міркувань, ми висуваємо і критерії до текстів, що публікуємо.

Загалом, у нас немає жорстких критеріїв щодо формату матеріалів. Але є певні загальні вимоги, які є запорукою якості, мабуть, будь-якого тексту. Це наявність ключового питання (більш-менш очевидного для професійної спільноти), хороша організація тексту та переконливість основних тез. Останнє залежить від того, наскільки ці тези підкріплені аргументами та фактами. Чим більше оціночних суджень, тим менш переконливими є основні тези. Це найпростіша логіка, але щоб дотримуватися її правил, потрібно постійно навчатися писати. Власне, це ми і робимо, працюючи над кожним текстом. І є ще одна важлива річ, що стосується вимог до текстів, це – красномовність. Так, окрім того, що ми прагнемо публікувати якісні тексти, ми хочемо бути привабливими. Складно утверджувати нове та закликати до діалогу, будучи сірим, громіздким, навантаженим купою посилань текстом. До того ж, одне з наших завдань – пропагувати соціологію, робити її зрозумілою та пригодною для повсякденного "здорового глузду". Дуже приємно, коли студенти математичного факультету, читаючи наш часопис, замислюються про те, що існують "соціологи", які не лише опитують людей на вулиці

цях. Виразний публіцистичний стиль, яскраві ілюстрації є дуже важливими складовими концепції "СВОЄ".

На презентаціях останніх випусків від "дорослої" (маю на увазі: не студентської) аудиторії надходили репліки, що "СВОЄ" здається критично налаштованим виданням. Ми завжди відповідаємо однозначно: ні, "СВОЄ" не є критично налаштованим виданням. Це не є складовою нашої концепції. У нас немає ворогів, тому ми не ведемо війн. Разом з тим, ми пишемо від імені студентства, від імені молодих соціологів, і наша справа – прояснювати свою позицію. Ми не можемо не використовувати критику, адже інколи це єдиний спосіб, щоб заявити про себе. Давайте розглядати аргументовану критику як позитивний інструмент.

Наостанок, мені хотілося б запросити всіх до діалогу: "Давайте разом лупати цю скалу!". Хочеться вірити, що "СВОЄ" – це не просто видання, це рух молодих соціологів, спрямований на утвердження професійної спільноти: встановлення зв'язків всередині цієї спільноти, продукування якісних текстів, просування теоретично та методологічно обґрунтованих досліджень і зрештою популяризації соціології.

A. Fitisova, PhD student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

Останні номери часопису викладені на порталі "Issuu": <https://issuu.com/svoje>. Оголошення щодо поштової підписки на друкований примірник регулярно з'являються на наших сторінках в соціальних мережах. Відгуки, пропозиції, тексти та ілюстрації просимо надсилати на адресу: SVoie_journal@googlegroups.com.

Примітки:

"СВОЄ" зародилося в 2010 році з неформальної ініціативи студентів факультету соціології КНУ і попервах публікувалося під назвою "Студентська газета факультету соціології". Пізніше назва видання змінювалася на "Sociatis Viribus: Студентська газета факультету соціології", "SV: Студентська газета факультету соціології" та "SVoie: Студентське видання соціологів". Із 2014 року видання повністю переступило інституційні рамки і під назвою "СВОЄ" вийшло у загальнонаціональний формат. У різні часи над виданням працювали: М. Гончаренко, А. Дейнека, А. Ляшева, Т. Саламанюк, М. Слуквін, А. Фітисова, В. Шелухін. Зараз в редакції "СВОЄ" працюють А. Голумбовська, А. Дейнека, О. Дядікова, Р. Кириченко, А. Фітисова, В. Шелухін. Окрему подяку редакційна колегія висловлює викладачу кафедри теорії та історії соціології Т.В. Цимбалу.

Надійшла до редколегії 18.12.15

ON "SVOIE", OR WANT TO READ AN INTERESTING JOURNAL ON SOCIOLOGY – WRITE IT!